

NVE

Att. George Nicholas Nelson

genn@nve.no

Saksnr 201303870-15

Trondheim, 25.08.2020

Revisjon av konsesjonsvilkår for reguleringer i Sjøavassdraget – høringsuttalelse fra AquaGen AS

Vi viser til NVE høringsbrev datert 10.02.2020, «Høring av revisjonsdokument for reguleringer i Sjøavassdraget».

AquaGen AS ønsker med dette å komme med en høringsuttalelse på «Revisjonsdokument Sjø» utarbeidet av TrønderEnergi Kraft AS.

Bakgrunnen for dette er at vi benytter Rovatnet som hovedvannkilde for vårt produksjonsanlegg på Kyrksæterøra. Anlegget vårt har en årsomsetning på ca. 200 millioner kroner, og leverer rogn som har en total sluttverdi på ca. 15 milliarder kroner i form av matfisk. Dette anlegget er dermed et viktig ledd for akvakulturbransjen i Norge. Som arbeidsgiver med 45 arbeidsplasser i Heim kommune, gir vår virksomhet betydelige skatteinntekter og økonomiske ringvirkninger for lokalsamfunnet. Den viktigste innsatsfaktoren for opprettholdelse og videreutvikling av vårt produksjonsanlegg på Kyrksæterøra er ferskvann i tilstrekkelig mengde og med god kvalitet. Vi er også kjent med at Rovatnet har vært og er en hoved- og reservevannkilde for det kommunale vannverket.

I det følgende har vi foretatt en gjennomgang som belyser Sjøavassdragets og Rovatnets betydning som vannkilde, og vårt syn på en endring av reguleringsbestemmelsene for vassdraget.

Rovatnet som vannkilde

Vannkilde for Heim kommune:

- Rovatnet har vært hovedvannkilde og reservevannkilde for Kyrksæterøra og omegn siden 1960
- Eksisterende hovedvannkilde er Eidsneset grunnvannsanlegg, som ligger i Rovatnets nedbørfelt ved utløpet av Eidselva
- Gjeldende konsesjon: Gjennomsnittlig uttak 30 l/s

Vannkilde for AquaGen AS:

- Har vært AquaGens vannkilde siden oppstart av produksjonsanlegget
- Gjeldende konsesjon for produksjonsanlegget er gjeldende fra 19.07.1985:
Oktober-april: 330 l/s. Utnyttet i overkant av 200 l/s
Mai-september: 100 l/s. Utnyttet 100 l/s

I kapittel 4.3.4 i revisjonsdokumentet er AquaGens konsesjon for vannuttak fra Rovatnet ikke omtalt helt korrekt. Vår konsesjon er som det fremgår 100 l/s for perioden mai-september, og 330 l/s for perioden oktober-april.

Problemstillinger forårsaket av perioder med lav vannføring

Vi mener følgende observasjoner og synspunkter må tillegges vekt ved vilkårsrevisjon for vannkraftanleggene i Sjøa-vassdraget:

- Lav vannføring i Eidselva og påfølgende lav vannstand i Rovatnet reduserer kapasiteten for grunnvannsuttaget til det kommunale vannverket
- Lav vannføring i Eidselva gir dårligere vannutskifting i Rovatnet, som påvirker det akvatiske miljøet negativt både i Rovatnet og nedre Sjøa
- Undersøkelser av akvatisk miljø i Rovatnet og nedre Sjøa viser at vannkvaliteten generelt er god, men at den økologiske vannkvaliteten er på grensen til moderat
- Det akvatiske miljøet (f.eks. elvemusling) er spesielt sårbart i perioder med lav vannføring
- Risiko for algeoppblomstring i tørkeperioder i sommerhalvåret i Rovatnet. Resulterende risiko for laksedød i nedre Sjøa (lav vannføring kombinert med tilførsel av alger)
- Risiko for tapt rogn- og yngelproduksjon ved for lav vanntilførsel til Rovatnet

Krav til innføring av minstevannføring fra Vasslivatnet

Vi mener det er særdeles viktig å sikre Rovatnet som vannkilde for fremtiden. Innføring av minstevannføring fra Vasslivatnet vil være et svært viktig bidrag til dette, slik at en unngår perioder med ekstremt lav vannføring og vanngjennomstrømning i Rovatnet.

I kapittel 4.3.4 i revisjonsdokumentet er det bemerket at det med dagens regulering av Sjøvassdraget er en 0,5 % sannsynlighet for at tilsiget til Rovatnet uten minstevannslipp er mindre enn AquaGen sin vintertapping. Selv om sannsynligheten er liten, ønsker vi at denne risikoen elimineres.

Det vil etter vårt syn være svært viktig at en innfører en minstevannføring som sikrer god vanngjennomstrømning i Rovatnet gjennom året, tilstrekkelig vannmengde både til kommunal vannforsyning og til AquaGens produksjonsanlegg, og som samtidig sikrer en tilstrekkelig vannføring i nedre Sjøa. Dette vil bidra til bedre vilkår for det akvatiske miljøet i øvre Sjøa/Eidselva, Rovatnet og nedre Sjøa, samt at perioder med kritisk lave vannføringer i Eidselva og nedre Sjøa kan unngås. Dette vil redusere risiko for algeoppblomstring i Rovatnet, redusert bestand av elvemusling, fiskedød, samt redusere risiko for tapt rogn- og yngelproduksjon på vårt produksjonsanlegg.

I siste avsnitt på side 18 i kapittel 4.3.3 i revisjonsdokumentet er det omtalt et eventuelt slipp av minstevannføring fra Vasslidammen på nivå med 5%-persentilen for den uregulerte vannføringen ved Vasslidammen. Innføring av krav til en slik minstevannføring vil etter vårt syn være det beste både for vassdraget som sådan og for oss som benytter Rovatnet som vannkilde.

I første avsnitt på side 19 i kapittel 4.3.3 i revisjonsdokumentet er det omtalt et alternativ der det foretas minstevannslipp fra Vasslivatnet som hindrer at vannføringen ved Eidsfossen underskrides uregulert 5 %-persentil vannføring. Dette mener vi også vil være en akseptabel løsning. Som beskrevet i tabell 7 side 19 i revisjonsdokumentet utgjør dette følgende vannføringer ved Eidsfossen:

5%-persentil 01.04.-31.10:	1,10 m ³ /s
5%-persentil 01.11.-31.03.:	0,47 m ³ /s
5%-persentil hele året:	0,66 m ³ /s

Nivået på minstevannføringen vil ut fra ovenstående være tilstrekkelig både til vårt og kommunens vannbehov (henholdsvis 330 l/s+30 l/s), samtidig som det vil sikre restvannføring ut av Rovatnet til nedre Sjøa. Innføring av minstevannføring bør etter vårt syn også omfatte tiltak som sørger for at Eidselva aldri tørrlegges, ved at vann til enhver tid slippes forbi inntaksdammen til Eidsfossen kraftverk.

Vi håper med dette at vår høringsuttalelse blir tillagt vekt, og ser fram til at konsesjonsbehandlingen gir et resultat til beste for Sjøa-vassdraget og vår bruk av Rovatnet som vannkilde.

Med vennlig hilsen

Nina Santi
Administrerende Direktør
AquaGen AS

